

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 233.758 van 5 februari 2016
in de zaak A. 213.497/X-15.918.**

In zake : 1. Herman VANHOLLEBEKE
 2. Rosa CALLEWAERT
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaten Steve Ronse en Gilles Dewulf
 kantoor houdend te 8500 Kortrijk
 Beneluxpark 27B
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

het VLAAMSE GEWEST
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bart Bronders
kantoor houdend te 8400 Oostende
Archimedesstraat 7
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 25 augustus 2014, strekt tot de nietigverklaring van het besluit van de Vlaamse regering van 9 mei 2014 houdende de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Landbouw-, natuur- en bosgebieden Poelberg en Meikensbossen”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Tom De Waele heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 27 november 2015.

Staatsraad Jan Clement heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Michiel Descheemaeker, die *loco* advocaat Steve Ronse verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Bart Bronders, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Auditeur An Van den broeck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Aan de Poelberg te Dentergem bevindt zich ten oosten van de Tieltseweg achter de bebouwde percelen een terrein dat destijds eigendom was van de nv De Brabant Wim en dat kadastraal bekend stond als 1ste afdeling, sectie C, nr. 713/b (hierna: het terrein van de nv DBW).

Volgens het bij koninklijk besluit van 17 december 1979 vastgestelde gewestplan Roeselare - Tielt is het terrein van de nv DBW gelegen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Verder oostwaarts achter het voornoemde terrein voorziet hetzelfde gewestplan een natuurgebied.

4.1. Na het faillissement van de nv DBW in 2004 worden er tussen, enerzijds, de verzoekers en, anderzijds, de afdeling Bos en Groen van de

administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer van het Vlaamse Gewest (hierna: het agentschap Natuur & Bos) minnelijke onderhandelingen gevoerd aangezien zij beiden geïnteresseerd zijn om het terrein van de nv DBW te verwerven.

Uiteindelijk wordt het laatstgenoemde terrein in twee gesplitst. De verzoekers verwerven het zuidelijke deel, dat het perceelnummer 713/d krijgt (hierna: verzoekers' perceel). Het agentschap Natuur & Bos koopt het noordelijke deel dat het perceelnummer 713/c krijgt (hierna: het perceel van het agentschap Natuur & Bos).

4.2. Nog vóór deze eigendomsverwervingen werd op 10 november 2004 onder meer voor het perceel van het agentschap Natuur & Bos tussen dit als “de opdrachtgever” aangeduide agentschap en de als “beheerder van de gebruiksrechten” aangeduide verzoekers een “beheersovereenkomst” gesloten (hierna: de beheersovereenkomst).

De beheersovereenkomst bepaalt onder meer:

“IDENTIFICATIE VAN DE BETROKKEN GOEDEREN

Artikel 1.

Onderhavige overeenkomst regelt het beheer van de gebruiksrechten van [...] onroerende goederen gelegen te Dentergem [...].

Deze goederen worden hierna genoemd ‘het terrein’.

Het Vlaamse gewest heeft de intentie het terrein te verwerven voor doeleinden van algemeen belang en meer in het bijzonder met het oog op het herstel en de rationalisatie van het bospatrimonium van het Vlaamse Gewest. Dit alles gebeurt in het kader van de bosuitbreiding, zoals voorzien in het Lange Termijnplan Bosbouw en in de bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

DOEL VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 2.

Het beheer van de gebruiksrechten van het terrein kadert binnen de voor het terrein vooropgestelde fasering van het herstel en de rationalisatie van het bospatrimonium. Voor de in artikel 3 vermelde duur van deze overeenkomst zal het terrein beheerd worden als open ruimte met landschappelijk karakter.

DUUR VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 3.

Onderhavige overeenkomst treedt in werking op de datum waarop het Vlaamse Gewest de eigendom van de betrokken gronden verwerft.

[...]

Onderhavige overeenkomst eindigt op één november tweeduizend en negen, en ten vroegste na het oogsten van de vruchten.”

4.3. Eveneens op 10 november 2004 erkent het agentschap Natuur & Bos “dat er geen heersende erfdienstbaarheid of ander recht van uitweg of doorgang bestaat in voordeel van de gronden, die zij zinnens is aan te kopen, en ten laste is van de gronden en de gebouwen, gekadastréerd als Dentergem, 1ste afdeling, sectie C nummers 725/b, 728/f, 715/d en deel van 707/c”. Laatstgenoemde percelen werden (deels) door de verzoekers verworven.

5. Met een besluit van de Vlaamse regering van 22 november 2013 wordt het ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Landbouw-, Natuur-, bosgebieden Poelberg en Meikensbossen” in de gemeenten Tielt en Dentergem voorlopig vastgesteld.

Zowel het perceel van het agentschap Natuur & Bos als verzoekers’ perceel krijgt in dit ontwerp een bestemming als “bosgebied”.

6. Over het voornoemde ontwerp wordt van 20 december 2013 tot 17 februari 2014 een openbaar onderzoek gehouden, waaraan de verzoekers niet deelnemen.

7. De afdeling Wetgeving van de Raad van State verleent op 5 mei 2014 advies nr. 55.941/1 over het voornoemde ontwerp.

8.1. Met het bestreden besluit wordt het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Landbouw-, natuur- en bosgebieden Poelberg en Meikensbossen” definitief vastgesteld.

8.2. Onder meer het perceel van het agentschap Natuur & Bos en verzoekers’ perceel worden onderworpen aan volgende voorschriften:

“Artikel 3. Bosgebied
Artikel 3.1

Het gebied is bestemd voor de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van bos.

Alle handelingen die nodig of nuttig zijn voor de aanleg, het beheer en de inrichting van bos zijn toegelaten.

Artikel 3.2

Tot aan de realisatie van de bestemming zijn per perceel de handelingen toegelaten die nodig of nuttig zijn voor de landbouwbedrijfsvoering van professionele landbouwbedrijven.

Het oprichten van gebouwen en gelijkaardige constructies is niet toegelaten met uitzondering van het oprichten van schuilhokken voor dieren voor zover de omvang ervan in verhouding staat tot de begraasbare oppervlakte.”

8.3. Van het definitieve vaststellingsbesluit wordt melding gemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 juni 2014.

IV. Omvang van de vernietiging

9. De verwerende partij werpt op dat een eventuele vernietiging enkel betrekking kan hebben op verzoekers' perceel.

10. De vraag naar een beperking van de omvang van de vernietiging behoeft geen antwoord aangezien, zoals hierna zal blijken, het enig middel wordt verworpen.

V. Onderzoek van het enig middel

Uiteenzetting van het middel

11.1. In het enig middel voeren de verzoekers de schending aan van het vertrouwens- en het zorgvuldigheidsbeginsel en van artikel 2.2.2 § 1, 3°, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: VCRO).

11.2. De verzoekers wijzen op “[de overeenkomsten van] 10 november 2004 [...] afgesloten tussen het Vlaamse Gewest enerzijds en verzoekende partijen anderzijds”. Volgens de verzoekers verschaften deze overeenkomsten hen de zekerheid dat hun perceel nooit gebruikt zou worden

voor de verdere uitbouw van het bospatrimonium. Zij mochten er dan ook op vertrouwen dat de bestemming van hun perceel niet plotsklaps zou wijzigen van agrarisch gebied naar bosgebied. Door de bestemmingswijziging op verzoekers' perceel gaat het bestreden uitvoeringsplan in elk mogelijk opzicht voorbij aan de inhoud van “de overeenkomsten van 10 november 2004”, dit terwijl de verzoekers er zonder meer op mochten vertrouwen dat “het Vlaamse Gewest, tevens de planologische overheid *in casu*” de aangegane verbintenissen zou nakomen.

Verder menen de verzoekers dat de plannende overheid onzorgvuldig heeft gehandeld doordat noch het vaststellingsbesluit, noch “de onderliggende documenten” melding maken van “de overeenkomsten van 10 november 2004”.

Tot slot stellen de verzoekers dat de voormelde overeenkomsten ontegensprekelijk de juridische toestand van hun perceel mee bepalen, zodat er krachtens artikel 2.2.2, § 1, 3°, VCRO opgave had van moeten gedaan worden.

12. In hun memorie van wederantwoord stellen de verzoekers dat er van hun perceel geen sprake is in “de overeenkomsten van 10 november 2004”. Zij menen dat uit het niet vermelden van hun perceel blijkt dat het “op zijn minst impliciet uit het plangebied van het destijds nog op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan [werd] gesloten”.

13. In hun laatste memorie benadrukken de verzoekers dat zij nooit akkoord zijn gegaan met de herbestemming van hun perceel. De verzoekers menen dat de verwerende partij door hun perceel niet op te nemen in “de overeenkomsten van 10 november 2004” is tegemoetgekomen aan hun vraag om de agrarische bestemming ervan ongewijzigd te laten.

Tot slot betogen de verzoekers dat het niet aan hen was om “de overeenkomsten van 10 november 2004” aan de plannende overheid te melden

aangezien die overheid over alle gegevens beschikte ten gevolge van het feit dat zij die overeenkomsten zelf had gesloten.

Beoordeling

14. Een plan van aanleg zoals een gewestplan of een ruimtelijk uitvoeringsplan is reglementair van aard en bestuurshandelingen van reglementaire aard kunnen te allen tijde onder de decretaal bepaalde voorwaarden worden opgeheven of gewijzigd.

Het rechtszekerheidsbeginsel verleent geen aanspraak op ongewijzigde planbestemmingen en bestemmingsvoorschriften. Indien de overheid bij haar planologisch beleid geen wijzigingen zou mogen aanbrengen in de bestemmingen van particuliere eigendommen en de definitief gevestigde individuele rechtssituaties en rechtsverhoudingen volledig zou dienen te vrijwaren, zou het haar onmogelijk zijn enig beleid ter zake te voeren.

15. Uit de gegevens van de zaak blijkt dat de door de verzoekers met het agentschap Natuur & Bos gesloten beheersovereenkomst verstreken is op 1 november 2009 (randnr. 4.2), dit is ongeveer vier jaar vóór de aanvang van de procedure die geleid heeft tot het bestreden uitvoeringsplan.

Verder dient te worden vastgesteld dat de verzoekers in hun memorie van wederantwoord opmerken dat de door hen ingeroepen “overeenkomsten van 10 november 2004” geen betrekking hebben op hun perceel.

16. De verzoekers konden er op grond van de door het agentschap Natuur & Bos aangegane “overeenkomsten van 10 november 2004” niet wettig op vertrouwen dat de plannende overheid de op hun perceel toepasselijke bestemmingsvoorschriften in de toekomst ongewijzigd zou behouden.

17. Artikel 2.2.2, § 1, 3°, VCRO bepaalt dat een ruimtelijk uitvoeringsplan onder meer “een weergave van de [...] juridische toestand” bevat.

Gelet op wat in randnummer 15 werd uiteengezet, kunnen de verzoekers er niet van overtuigen dat “de overeenkomsten van 10 november 2004” zouden deel uitmaken van de toentertijd bestaande “juridische toestand” van hun perceel.

18. Zoals vermeld (randnr. 6) hebben de verzoekers niet deelgenomen aan het openbaar onderzoek. Het blijkt dan ook niet, en de verzoekers beweren ook niet, dat zij tijdens de procedure van totstandbrenging van het bestreden uitvoeringsplan de plannende overheid geattendeerd zouden hebben op “de overeenkomsten van 10 november 2004”.

Uit het enkele feit dat de plannende overheid niet spontaan heeft melding gemaakt van “de overeenkomsten van 10 november 2004” volgt, anders dan de verzoekers aannemen, geen schending van het zorgvuldigheidsbeginsel.

Het enig middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het beroep.

2. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, begroot op 400 euro, ieder voor de helft.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van vijf februari 2016, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Johan Lust,	kamervoorzitter,
Jan Clement,	staatsraad,
Stephan De Taeye,	staatsraad,
bijgestaan door	
Greta Scheveneels,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Greta Scheveneels

Johan Lust